

College van Procureurs-Generaal

Voorzitter

Postbus 20305 2500 EH Den Haag

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)70 339 96 00
telefax +31 (0)70 339 98 51

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Beleid & Strategie

26 juni 2012
PaG/B&S/16429
nvt

Advies tweede nota van wijziging wet forensische zorg

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u
slechts één zaak in uw
brief behandelen

Geachte heer Teeven,

Het College van procureurs-generaal wordt verzocht te adviseren over een nieuwe nota van wijziging bij het wetsvoorstel Wet forensische zorg (TK 32 398). In het huidige wetsvoorstel wordt aan artikel 37a Sr een nieuw zesde lid toegevoegd, dat de rechter de mogelijkheid biedt om bestaande medische gegevens te gebruiken bij een weigerende observandus. Het artikel beoogt een oplossing te bieden in het geval het niet lukt om te rapporteren over de geestestoestand van de verdachte, omdat hij weigert mee te werken aan enig onderzoek en ook niet toestaat dat inzage wordt verleend in bestaande medische dossiers. Door middel van onderhavige nota van wijziging wordt deze procedure aangepast. Er wordt een multidisciplinaire commissie geïntroduceerd, die bevoegd is kennis te nemen van medische gegevens. In het geval de verdachte weigert mee te werken aan een onderzoek naar zijn geestestoestand en tevens weigert bestaande medische gegevens te overleggen, kan de officier van justitie deze commissie gelasten een advies te geven over het bestaan en de bruikbaarheid van bestaande gegevens. Op basis van het advies van de commissie kan de officier van justitie bij de rechter-commissaris een machtiging vragen voor het gebruik van deze gegevens door de rapporteurs van het NIFP.

Volgens de nota van toelichting is het de bedoeling dat het openbaar ministerie tegen een afwijzende beslissing van de rechter-commissaris op grond van artikel 446 Sv binnen veertien dagen beroep kan instellen.

Beroepsgeheim en verschoningsrecht

Het College vraagt zich af of met dit voorstel het probleem van de weigerachtige observandus wordt opgelost. De leden van de commissie worden bevoegd om persoonsgegevens, waaronder medische gegevens, te betrekken van andere artsen en daarvan kennis te nemen. Maar daarmee is nog niet gezegd dat een behandelend arts deze gegevens zonder toestemming van de verdachte aan de leden van de commissie mag verstrekken. De arts heeft nog steeds een geheimhoudingsplicht jegens zijn patiënt en als hij deze geheimhoudingsplicht schendt en de gegevens zonder toestemming van de verdachte verstrekt aan de commissie riskeert hij een klacht bij het medisch tuchtcollege. Bovendien moet de arts telkens een zelfstandige afweging maken, want hij kan zich - ook tegenover de rechter - op grond van artikel 218 Sv nog steeds beroepen op zijn verschoningsrecht. Medische gegevens zijn immers gegevens waarover de arts kan beschikken omdat zij hem als zodanig waren toevertrouwd. Het verschoningsrecht van de arts gaat een rol spelen in het geval dat bijvoorbeeld de advocaat de behandelend arts naar aanleiding van de verstrekte gegevens als getuige-deskundige op de terechtzitting wil horen.

Dat geldt ook voor de situatie die in de nota van toelichting wordt geschetst: artsen uit de commissie moeten nagaan of er medische gegevens zijn en indien aanwezig, betrekken zij de gegevens van andere artsen. Ook hier wordt eraan voorbij gegaan dat het uiteindelijk aan de patiënt zelf is om te beslissen of ook andere medici van zijn gegevens kennis kunnen nemen. Indien de patiënt zijn behandelend arts uitdrukkelijk heeft verboden zijn medische gegevens met anderen te delen, zal zonder een daartoe strekkende rechtsgrondslag ook een arts uit de commissie niet zonder toestemming van de verdachte kennis kunnen nemen van deze medische gegevens.

Om de voorgestelde regeling zoals beoogd te laten werken kan niet worden volstaan met een bevoegdheid van de leden van de commissie om kennis te nemen van medische gegevens van de verdachte. Het is noodzakelijk dat de behandelend arts van de verdachte wettelijk wordt verplicht de medische gegevens te verstrekken op het moment dat de commissie daarom verzoekt. Hij zal zich in dit geval ten opzichte van de commissie niet kunnen beroepen op zijn geheimhoudingsplicht. Vervolgens is het aan de commissie is om te beslissen of de gegevens verstrekt kunnen worden ten behoeve van de rapportage.

Strafrecht of strafvordering

Het College merkt op dat wordt voorgesteld om de procedure in het Wetboek van Strafrecht op te nemen. Het is echter de bedoeling dat het openbaar ministerie op grond van artikel 446 Sv in beroep kan komen tegen de beschikking van de rechter-commissaris. Daarvoor is nodig dat de rechter-commissaris een beschikking neemt krachtens een bepaling in het Wetboek van Strafvordering. Immers, artikel 446 lid 1 Sv vereist een krachtens het Wetboek van Strafvordering genomen vordering die niet is toegewezen. Indien de procedure wordt ondergebracht in het Wetboek van Strafvordering kan worden voorkomen dat het openbaar ministerie niet in beroep kan tegen de beschikking van de rechter-commissaris.

Tevens wijst het College erop dat gelet op de aard van de voorgestelde procedure, waarbij de

rechter-commissaris cruciale beslissingen neemt over het gebruik van medische gegevens, het Wetboek van Strafvordering een betere oplossing biedt. Aangesloten zou kunnen worden bij het gerechtelijk vooronderzoek, met name de artikelen 196 e.v. Sv. Ingevolge deze artikelen kan de rechter-commissaris bevelen dat de verdachte ter observatie naar een psychiatrisch ziekenhuis wordt gebracht. Daar sluit een bepaling over een onderzoek naar de geestesvermogens van een weigerachtige observandus goed bij aan.

Onduidelijke procedure

De procedure sluit niet op alle onderdelen even goed op elkaar aan. Zo is niet in alle gevallen duidelijk wat van de verschillende personen op welk moment kan worden verwacht. Bovendien wordt in de verschillende leden onderscheid gemaakt tussen het advies van de multidisciplinaire commissie en de onderliggende medische gegevens. Het is echter onduidelijk hoe deze stukken zich tot elkaar verhouden en wie waarvan op welk moment daarvan kennis mag nemen.

In het geval dat de verdachte weigert medewerking te verlenen, kan de officier van justitie ingevolge het vijfde lid gelasten dat de multidisciplinaire commissie moet worden ingeschakeld. Aan wie geeft de officier van justitie deze last?

Ingevolge het zesde lid verstrekt de officier van justitie het advies van de commissie aan de rechter-commissaris. In het zevende lid is vervolgens bepaald dat de onderliggende medische gegevens onder de commissie blijven totdat onherroepelijk door de rechter-commissaris is beslist. In de nota van toelichting staat dat zowel de officier van justitie als de rechter-commissaris alleen kennis nemen van het beargumenteerde advies van de commissie en dus niet van de onderliggende medische gegevens. Het is moeilijk voorstelbaar welke gegevens een dergelijk advies zal bevatten. Gelet op het gemaakte onderscheid zal de inhoud niet herleidbaar mogen zijn tot de medische gegevens, terwijl de rechter-commissaris wel een beslissing moet nemen over het gebruik daarvan en het advies gemotiveerd moet aangeven welke gegevens gebruikt mogen worden en waarom.

Er is niet geregeld of het rapport bekend wordt gemaakt aan de verdachte. Wanneer mag de betrokkene kennis nemen van het advies van de commissie? Mag de verdachte kennis nemen van de onderliggende gegevens?

In het negende lid wordt de multidisciplinaire commissie en haar werkwijze beschreven. De commissie dient te komen tot een eensluidend oordeel. Een procedure voor het geval de commissie niet tot een eensluidend oordeel kan komen ontbreekt echter. Is het de bedoeling dat de commissie in dit geval haar opdracht teruggeeft? Of dient de commissie te besluiten met meerderheid van stemmen?

Hoogachtend,

Het College van procureurs-generaal

H.J. Bolhaar